

Suomen Rehtorit ry

Lausunto

23.06.2021

VN/477/2021

Asia: VN/477/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Pyydämme lausumaan hallituksen esitysluonnoksesta sekä vastaamaan seuraavaan kysymykseen:

1. onko hallituksen esitysluonnoksen mukainen kuraattorin kelpoisuus toimiva oppilaitoksen opiskeluhuoltotyötä silmällä pitäen vai

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Viite: Lausuntopyyntö VN/477/2021

Esityksen pääasiallisena sisältönä ehdotetaan säädettäväksi oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisessä noudatettavasta henkilömitoituksesta. Lisäksi kuraattorin kelpoisuusehtoa koskevaa säännöstä täsmennettäisiin.

Henkilöstömitoitus tuo mukanaan myös haasteita

Nykyisellään oppilas- ja opiskeluhuoltolain tarkoituksena on, että opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Kuten luonnoksesta käy ansiokkaasti ilmi, painopiste on kuitenkin edelleen vahvasti sekä psykologeilla että kuraattoreilla yksilökohtaisessa työskentelyssä. Käytettävissä oleva aika ei ole nykyisellään riittävä. Muun muassa koulu- ja oppilaitosyhteisön ja

opiskeluympäristön hyvinvoinnin, terveellisuuden ja turvallisuuden sekä oppimisen näkökulmasta oppilaiden ja opiskelijoiden opiskeluhoillon palveluita tulee vahvistaa ja resurssit tulee saada kuntoon etenkin tilanteessa, jossa suunnitellaan mittavaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta. Tästä näkökulmasta ehdotus on tervetullut.

Lakiin kirjattu henkilöstömitoitus voi kuitenkin tuottaa merkittäviäkin haasteita koulun ja oppilaitoksen arjessa, minkä vuoksi emme kannata kirjausta lakiin esityksen kaltaisena, vaan henkilöstömitoituksen tulee voida joustaa koulun ja oppilaitoksen tarpeiden mukaan ottaen kuitenkin huomioon sen, että uudistuksella tuetaan tasa-arvoisesti saatavia palveluita. Koulu- ja oppilaitoskohtaista opiskeluhoiltoryhmää johtaa opetuksen tai koulutuksen järjestäjän nimeämänä rehtori.

Ehdotuksen mukaan oppilas- ja opiskeluhoiltolain soveltamisalan piiriin kuuluvassa perusopetuslain mukaisessa opetuksessa tai toisen asteen koulutuksessa tulisi olla vähintään yksi kuraattori 670:tä oppilasta kohti ja yksi psykologi 780:tä oppilasta kohti. Esimerkiksi koulussa tai oppilaitoksessa, jossa on 730 oppilasta, ei riittäisi yksi kuraattori ja toisaalta yksi psykologi olisi liikaa, mikäli lisäresurssia ei olisi käytettävissä. Tällainen johtaa kestäättömiin tilanteisiin koulujen ja oppilaitosten arjessa, kun ehdotettavaa lakia tulee tulkita suoraan henkilöstömitoituksena esitetyn oppilasmäärän perusteella. Kuraattoreiden ja psykologien toimipaikkojen määrä lisääntyy, vaikka esityksessäkin tuodaan esille useiden toimipaikkojen haasteellisuus. Nykytila on mahdollistanut sen, että esimerkkinä olevassa koulussa tai oppilaitoksessa on yksi kuraattori ja yksi psykologi.

Selvitettäväksi jää, miten laki voidaan säätää siten, että se joustaa esimerkin kaltaisissa tilanteissa palvellen kuitenkin niin oppilaita ja opiskelijoita, koulu- ja oppilaitosyhteisöä sekä koulutettuja kuraattoreita ja psykologeja, jotta julkisen sektorin tehtävä saadaan myös tästä näkökulmasta vetovoimaiseksi.

Kuraattorin kelpoisuus

Suomen Rehtorit ry kannattaa hallituksen esitysluonnoksen mukaista kuraattorin kelpoisuutta (Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta, Ehdotus, 7 § Opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalvelut). Sen sijaan luvussa 5.1 esitettyä valmistelun aikana esitettyä toista vaihtoehtoa kuraattorin kelpoisuudesta, jossa sosiaalityöntekijä tai sosionomi (AMK) voisi toimia kuraattorina, emme kannata.

Jotta voidaan jatkossakin taata, että koulutettuja kuraattoreita on tarjolla, tulee tarve ennakoida ja vastata kasvavaan tarpeeseen koulutuksen aloituspaikkojen lisäämisellä.

Helsingissä 23.6.2021

Antti Ikonen

puheenjohtaja

Suomen Rehtorit ry

Finlands Rektorer rf

Lehtinen Toni

Suomen Rehtorit ry